

אישור סיכום עם ממשלת גרמניה בנושא שיפוי המדינה בגין הוצאותיה עבור ניצולי שואה

שמקבלים קצבה מגרמניה

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ס, בהמשך להחלטת הממשלה מספר 4668 מיום 15.08.2019 ולהחלטת הממשלה מספר 548 מיום 24.10.2021:

1. לאשר את הסיכום שנחתם בין ישראל לגרמניה ביום 28.11.2022 (להלן – הסיכום) שעניינו שיפוי כספי של מדינת ישראל בגין חלק מהוצאותיה עבור ניצולי שואה תושבי ישראל המקבלים קצבה חודשית מממשלת גרמניה לפי חוק הפיצויים הפדרלי הגרמני, ולפעול על פיו, כך שהרשות לזכויות ניצולי השואה (להלן – הרשות) תקבל את כספי השיפוי בסך של 7 מיליון אירו בשנה.
2. להתיר, בהתאם לסעיף 7 לחוק שירות המדינה (סיווג פעילות מפלגתית ומגבית כספים), התשי"ט-1959, את קבלת כספי השיפוי האמורים.
3. הכספים שיתפנו ישמשו, בין היתר, עבור הרחבת הסיוע הסיעודי שמעניקה הרשות בשיתוף עם ועידת התביעות החומריות של היהודים נגד גרמניה, לכלל הזכאים לסיוע.

דברי הסבר

רקע כללי

ביום 28.11.22 נחתם סיכום עם ממשלת גרמניה, שבמסגרתו מבקשת גרמניה להשתתף בהוצאותיה של מדינת ישראל, עבור ניצולי השואה מקבלי הקצבה מגרמניה, בסכום של 7 מיליון אירו בשנה.

צעד זה, שנועד להגדיל את תקציבי המדינה עבור ניצולי השואה, הוא חלק מתכנית סיוע כוללת שקידמה ישראל מול גרמניה, בעלות כוללת של 60 מיליון אירו לשנה, שעניינו הגדלת הסיוע לניצולי שואה סיעודיים תושבי המדינה.

בהתאם לתכנית הסיוע – ממשלת גרמניה התחייבה להעביר 53 מיליון אירו לוועידת התביעות החומריות של יהודים נגד גרמניה (להלן – ועידת התביעות), בסיכום שנחתם ביניהן ביום 14.9.22, וזאת לצורך הגדלת הסיוע לניצולי שואה סיעודיים המוכרים על ידי המוסד לביטוח לאומי ברמת תפקוד 3, בעלי 5 ו-5.5 נקודות תלות לפי פרק י' לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995.

לעניין זה יצוין כי נכון להיום ניצולי שואה הנמנים בקבוצה האמורה אינם זכאים לתוספת 9 שעות סיעוד שבועיות, הניתנת כיום רק למי שנמצא בדרגת תלות 6 ומעלה. בהתאם לתכנית הסיוע החדשה ניצולים אלו יזכו לתוספת כספית בסך 1,200 ₪ בחודש, וזאת כתוספת לגמלת הסיעוד המשולמת להם מהביטוח הלאומי.

מאחר שחלק מאוכלוסיית הזכאים לסיוע אינם מוכרים על ידי גרמניה, אך מוכרים על ידי הרשות לזכויות ניצולי השואה, ולנוכח ההוצאה התקציבית הנוספת שתידרש מהמדינה, נחתם ביום 28.11.22 סיכום נוסף בין משרד האוצר הגרמני לבין הרשות לזכויות ניצולי השואה (להלן – הסיכום) שעניינו שיפוי של מדינת ישראל בגין סכומים שאותם היא משקיעה בניצולי שואה שמקבלים את קצבתם מגרמניה לפי חוק הפיצויים הפדרלי הגרמני (BEG).

כך, המדינה משלמת לניצולי השואה מקבלי הקצבה מגרמניה מענקים רבעוניים בהתאם לסעיף 33 לחוק הטבות לניצולי שואה, התשס"ז-2007, כמו גם מימון פטור מתשלום על תרופות שבסל הבריאות בהתאם להחלטת ממשלה מספר 1568 מיום 27.4.14.

יצוין כי בשנת 2019 נחתם סיכום עם ממשלת גרמניה (אשר הורחב בשנת 2021 בסיכום נוסף) אשר הסדיר העברת כספים מגרמניה לישראל לצורך חלוקתם לניצולי שואה מקבלי קצבה מגרמניה, כתוספת לקצבה הגרמנית. הסיכומים האמורים אושרו במסגרת החלטת ממשלה מספר 4668 מיום 15.8.19 והחלטת ממשלה מספר 548 מיום 24.10.21.

כאמור לעיל, הסיכום קובע כי גרמניה תעביר למדינת ישראל סכום של 7 מיליון אירו, כשיפוי עבור הוצאותיה של המדינה בגין ניצולי השואה מקבלי הקצבה מגרמניה (היקף הסכום כפוף למשא ומתן שנתי ולאישור התקציב השנתי בידי הפרלמנט הגרמני).

סכום זה יאפשר למדינה להקצות תקציב נוסף עבור הרחבת הסיוע הסיעודי, שעניינו תשלום נוסף בסך 1,200 ₪ בחודש, גם לאוכלוסיות שאינן מוכרות על ידי גרמניה אך מוכרות על ידי הרשות לזכויות ניצולי השואה.

לסעיף 1

מוצע לאשר את הסיכום ולפעול על פיו, כך שהרשות לזכויות ניצולי השואה תקבל את כספי השיפוי בסך של 7 מיליון אירו.

לסעיף 2

הסיכום משפה את מדינת ישראל עבור תשלומים שהרשות משלמת מכוח חוק והחלטות ממשלה לניצולי שואה שמקבלים קצבה מגרמניה, ובהתאם לכך מוצע להתיר את קבלת כספי השיפוי בהתאם לסעיף 7 לחוק שירות המדינה (סיוג פעילות מפלגתית ומגבית כספים), התשי"ט-1959.

לסעיף 3

מאחר שהסכומים ישמשו את המדינה עבור תשלום של 1,200 ₪ לזכאים סיעודיים מקרב אוכלוסיות שאינן מוכרות על ידי גרמניה (כגון יוצאי מרוקו הספרדית, עיראק וחלק מיוצאי לוב), מוצע לקבוע בהחלטה כי הכספים ישמשו, בין היתר, עבור הרחבת הסיוע הסיעודי שמעניקה הרשות לכלל הזכאים בשיתוף עם ועידת התביעות החומריות של היהודים נגד גרמניה.

נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה

העברת כספי הסיוע לרשות לזכויות ניצולי השואה תיטיב עם כ-1,500 איש מקבלי תוספת שעות סיעוד, שלהם הרשות תשלם במישרין, וזאת כאמור כחלק ממהלך כולל להיטיב עם 14 אלף ניצולי שואה סיעודיים, אשר למרביתם ישולם הסיוע על ידי ועידת התביעות.

תקציב

אין

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

אין

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

לא רלוונטי

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטת ממשלה מס' 4668 מיום 15.8.2019

החלטת ממשלה מס' 548 מיום 24.10.2021

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

מצ"ב.

סיווגים*

סיווג ראשי: החלטה ביצועית

סיווג משני: ביצועי

תחום פעולה עיקרי: חברה וכלכלה

מגיש: ראש הממשלה

ג' בשבט התשפ"ג
25 בינואר 2023

היועצת המשפטית
 ירושלים, ב' בשבט התשפ"ג
 24 בינואר 2023
 תיק: 07 - החלטות ממשלה כללי

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת ההחלטה:

קבלת כספי שיפוי בסך של 7 מיליון אירו בשנה מממשלת גרמניה בגין הוצאות המדינה עבור ניצולי שואה המקבלים קצבה מממשלת גרמניה.

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

רקע

מדינת ישראל, בשיתוף עם ועידת התביעות החומריות של יהודים נגד גרמניה (להלן – ועידת התביעות), מעניקה תוספת 9 שעות סיעוד שבועיות, לניצולי שואה המוכרים כזכאים לגמלת סיעוד מהמוסד לביטוח לאומי, ברמת תפקוד 3, בעלי 6 נקודות תלות, כמשמעותם בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995.

לאחרונה סיכמה ממשלת ישראל עם ממשלת גרמניה על הרחבת הסיוע לניצולי שואה נוספים, בעלי 5 ו-5.5 נקודות תלות, כך שיקבלו תשלום חודשי בסך 1,200 ₪.

עלותו הכוללת של ההסדר החדש עומדת על סך של 60 מיליון אירו, מתוכם סכום של 53 מיליון אירו יבוצע על ידי ועידת התביעות, וסכום של 7 מיליון אירו יבוצע על ידי ממשלת ישראל עבור קבוצות אוכלוסיה שממשלת גרמניה לא מכירה בהן.

על מנת לפנות תקציב למדינה שיאפשר לסייע לאותן אוכלוסיות, נחתם ביום 28.11.22 סיכום בין משרד האוצר הגרמני לבין הרשות לזכויות ניצולי השואה, שבמסגרתו תעביר ממשלת גרמניה סך של 7 מיליון אירו כשיפוי בגין הוצאות שמדינת ישראל משקיעה בניצולי שואה שמקבלים את קצבתם מגרמניה לפי חוק הפיצויים הפדרלי הגרמני (BEG).

סיכום זה מהווה הרחבה של שני סיכומים קודמים שנחתמו עם ממשלת גרמניה שעניינם העברת כספים לממשלת ישראל עבור מקבלי הקצבה מגרמניה, ואשר אושרו במסגרת החלטת ממשלה מספר 4668 מיום 15.8.19 והחלטת ממשלה מספר 548 מיום 24.10.21.

היקף הסכום שיועבר לרשות מדי שנה, בהתאם לסיכום, כפוף למשא ומתן שנתי ולאישור התקציב השנתי בידי הפרלמנט הגרמני.

תמצית ההצעה

מוצע לאשר את הסיכום עם ממשלת גרמניה ולפעול על פיו, כך שהרשות לזכויות ניצולי השואה תקבל מגרמניה 7 מיליון אירו, אשר ישמשו בין היתר להגדלת הסיוע הסיעודי הניתן לניצולי שואה, לאוכלוסיות נוספות.

כן מוצע להתיר את קבלת הכספים בהתאם לסעיף 7 לחוק שירות המדינה (סיווג פעילות מפלגתית ומגבית כספים), התשי"ט-1959, הקובע כי הממשלה רשאית להתיר פעולה האסורה לפי סעיף 5 לחוק זה "למטרה ציבורית בדרך כלל או למקרה מסוים".

בחינה של מכלול ההיבטים הנוגעים לעניין, בשים לב למקור המימון ולגורם המממן, כמו גם לכך שמדובר למעשה בהרחבה של סיכום קיים בין ישראל לגרמניה הנוגע למקבלי הקצבה מגרמניה, מעלה כי גם בהתאם לאמות המידה המפורטות בטיטוט נוהל לאישור קבלת תרומות למשרדי הממשלה, ולמכלול השיקולים הנוגעים לעניין המפורטים בה, אין במתווה המוצע כדי לגרום לפגיעה באמון הציבור, בטוהר המידות או לפעילות בניגוד עניינים או ליצירת הפליה פסולה, אלא דווקא לקידום השוויון, וזאת באמצעות אספקת תוספת שעות הסיעוד לאוכלוסייה נוספת אשר עד כה לא הוכרה כזכאית לה.

בהתאם לסיכום עם גרמניה, מימון הסיוע ייעשה על ידי ממשלת גרמניה.

לאור כל האמור לעיל, קידומו של צעד זה הוא למטרה ציבורית ראויה, שעולה בקנה אחד עם שמירה על כללי מינהל תקין, עקרונות תקציביים מקובלים וטוהר-מידות, ואין בו בכדי לעקוף את הוראות הדין, מדיניות ממשלתית או מדיניות משרדית או שיש בה כדי להשפיע על סדרי-העדיפויות הממשלתיים או המשרדיים.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

אין

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

מהלשכה המשפטית במשרד האוצר נמסר כי אין מניעה משפטית לאשר את הצעת ההחלטה.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההחלטה:

לאור כל האמור לעיל, אין מניעה משפטית לאשר את הצעת ההחלטה.

גליה מאיר אריכא, עו"ד יועמ"ס הרשות לזכויות ניצולי השואה

חתימה

תפקיד

שם